

KOROŠEC

Uredništvo in upravnništvo v Velikovcu.
List izhaja vsako sredo na štirih in vsako soboto
na dveh straneh.
Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtletno 3 K.

Velikovec, 11. oktobra 1919.

Cene inseratom: enostopna petitrsta ali nje prostor
40 vinarjev. Uradni razglasi po 2 K. Pri naročilu nad
10 objav popust.

 Za 100 naših kron izplačujejo v Celovcu že 160 avstrijskih!

Ogrski Nemci se branijo Avstrije z vsemi štirimi.

Mirovna konferenca v Parizu je sklenila, da pridejo nekateri nemški kraji na Ogrskem pod Avstrijo.

Tega se pa ti Nemci branijo z vsemi štirimi. „Neues Grazer Tagblatt“ od 8. t. m. piše, da so po ogrskih mestih in vaseh, ki bi morale priti pod Avstrijo, Nemci nabili vse polno plakatov, na katerih se bere: „Los von Oesterreich! Wir haben Bolschewiken genug, wir wollen nicht zum jüdisch-bolschewistischen Oesterreich gehören. Wir wollen nicht zu Wien gehören, das bei uns nur requirieren will!“ (Stran od Avstrije! Imamo sami zadosti boljševikov, nočemo biti pod judovsko-boljševiško Avstrijo. Nočemo biti skupaj z Dunajem, ki hoče pri nas samo rekvirirati!“

Iz Celovca.

V Celovcu zdaj nihče več ne misli na to, da bi Jugoslovani še kdaj zapustili Koroško. Pač pa se tam povsod govori, da pridejo Jugoslovani tudi v Celovec nazaj. Prebivalci, zlasti revnejši ljudje, se zelo jezijo na Lemischa, Angererja, Laknerja in druge hujskače, ki so zapeljali Celovčane na led in jih izdali Lahom. Ti namreč pokupujejo še tistih par litrov mleka in tistih par jajc, kar pripeljejo v Celovec na trg kmetje iz Gospe svete. Ker ljudje nimajo kaj jesti, je prišlo v Celovcu dne 1. t. m. celo do demonstracij. Ljudje so se zbrali pred deželno vlado in so vpili: „Wenn es nicht besser wird, gehen wir die Jugoslaven holen!“ (Če ne bo bolje, pojdemo po Jugoslovane!) Nekaj mesarjev je reklo, da se ne bo prej dobilo mesa, dokler ne pridejo Jugoslovani nazaj.

»Kärntens Schicksalsstunde.«

Ponoči 6. t. m. so ne le po Velikovcu, ampak tudi po vaseh avstrijski agitatorji raztrosili zeleno knjižico „Kärntens Schicksalsstunde“.

Knjiga je iz samih laži tako neumno sestavljena, da nam ne bo prav

nič škodovala, pač pa še koristila. Iz dna srca prosimo Boga, naj nas reši takih gimpelnov, ki bi bili tako neumni, da bi šli na ta lim!

Gospodarske novice.

Sadje za kuhanje žganja.

Da našim gospodarjem ne segnijo sadje, ki ga ne morejo prodati, je Narodni svet za Koroško prosil deželno vlado, naj dovoli tem gospodarjem davka prosto kuhanje žganja. Deželna vlada je to dovolila in dala g. Ivanu Baniču, višjemu komisarju v Velikovcu, dovoljenje, da sme reševati take prošnje, kdor bi torej rad kuhal žganje, ne da bi mu bilo treba plačati davka, naj se obrne do imenovanega gospoda.

Ustanovitev podružnice Ljubljanske kreditne banke na Koroškem.

Ljubljanska kreditna banka je sklenila, da otvori podružnico v Borovljah in ekspoziuro v Velikovcu. S pripravljalnim delom se je že začelo, tako da bosta obe filijalki začeli delovati še tekom tega meseca.

Poštna vožnja Grabštanj-Žrelec.

Poštno in brzojavno ravnateljstvo je upostavilo poštno vožnjo Žitara vas-Galicija-Borovlje. Tudi glede poštne vožnje Grabštanj-Žrelec se vrše potrebne poizvedbe in bo ista v kratkem času upostavljena.

Avstrijski denar.

Vrednost avstrijskega denarja vedno pada. Te dni so v Celovcu za 100 naših kron izplačevali že 160 avstrijskih! — — —

Avstrija ustavi ves osebni promet.

Dunaj, 5. oktobra. Vlada je sklenila, da se z 2. t. m. ustavi na avstrijskih železnicah vsi osebni vlaki.

Slabo žigosani bankovci.

Na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani prihajajo vedno in vedno pritožbe, da se ljudje in včasih celo javni uradi branijo sprejemati bankovce, ki so slabo žigosani. Zato se po

naročilu ministrstva financ še enkrat razglša da morajo ne le vsi naši javni uradi, ampak tudi prebivalstvo sprejemati tudi take bankovce. Nikdo pa naj ne sprejema nežigosanih bankovcev in pa takih, na katerih je žig (pečat) neveljaven.

Dopisi.

Galicija. Mesar Karol Dobernik se je preselil iz Grabštanja v Galicijo in otvoril tu mesarijo pri Teyrowskem. Dobava mesa je bila do sedaj Galičanom zelo otežkočena, ker nismo imeli nobenega mesarja v bližini, sedaj pa bomo torej tudi z mesom preskrbljeni. Zopet en dokaz več, da smo dobili z Jugoslavijo dobro in skrbno mater.

Št. Lipš. Jera Švikaršič, iz St. Lipša, občina Mostič, je šla 22. t. m. z legitimacijo Koroškega obmejnega poveljstva v Velikovcu na svoje posestvo v coni B. Še tisti večer so jo v njeni hiši zastražili avstrijski orožniki, da do drugega jutra do 6. ure ni mogla nikamor. Ob 8. uri so jo odpeljali v orožniško pisarno, odkoder je niso izpustili do dveh popoldne. Izpraševali so jo, kaj dela v coni B, nanjo, da nima tam nič opraviti, in ji grozili: „Ihr seid mir ein jugoslawisch gesinntes Gesindel, Ihr seid nur herüber gekommen, um zu spionieren. Wenn Ihr Sohn heraufkommt, wird er sofort verhaftet und niedergemacht werden.“ Pripomniti je še, da so orožniki pljuvali pred ženo in jo zmerjali. Ko so jo bili zaslišali, so jo izpustili in spise predložili deželni vladi v Št. Vidu. Ta je Jeri Švikaršič poslala tole izkaznico: Der Aufenthalt ist nur bis auf Weiteres gestattet, das Überschreiten der Demarkationslinie sehr strenge untersagt.“

Železna Kapla. Naše ženstvo. — Vedno bolj se bližamo dnevni, ko bomo s svojimi glasovi odločili severno mejo naše Jugoslavije. Zato se hočemo tudi mi ženske, ki smo bile dosedaj oropane vseh pravic, zanimati za narodno delo, toda ne samo zanimati, ampak tudi resno delati. V to delo nas je vpeljala predsednica „Ženske organizacije za Koroško“ ga. drica Piskernikova, ko nas je 29. t. m. obiskala in nam podala v to svrhu temeljnih podatkov. Ustanovilo se je „Žensko društvo za Žel. Kaplo in okolico“ in sestavil se je odbor, ki nam bo pomagal in svetoval pri delu. Zato komaj čakamo nad vse veselega trenutka, ko bomo mogle pokazati svetu svojo zmago.

Velikovec. Nemški Velikovčan, mesar in gostilničar v Velikovu, ki je doslej bival kot begunec v Avstriji, se je tam pečal z različnimi špekulacijami in kupčijami. Avstrijske oblasti so ga kaznovale in mu vzele, kakor se govori, ves denar in vse blago. Sedaj se vrača zopet v Velikovec.

Velikovški Nemci pa si namigavajo med štirimi očmi, da je vendar bolje v Jugoslaviji.

Velikovec. (Dobro je povedal.) V neki gostilni v Velikovu je sedelo več kmetov, in so se razgovarjali o Avstriji in Jugoslaviji. Mlad kmet jih nekaj časa poslušal, potem pa pravi: V Avstriji mora kmet vse oddati, vse se rekvirira po določenih cenah, torej kmet ni več sam svoj gospodar, ampak samo verbolter (oskrbnik) države. Hvala Bogu, v Jugoslaviji pa smo še sami svoji gospodarji, ker prodamo od svojih pridelkov po ceni, ki nam ugaja, samo, kar in kolikor sami hočemo. Že zategadelj sem za Jugoslavijo. In glej — vsi navzoči so mu pritrdili.

Potoče. V Libeliški občini je nemčurska vas Potoče. Ni dolgo od tega, kar sta prišla v to vas 2 nemčurska kmeta iz Labodske doline kapovat posestvo v Jugoslaviji. Rekla sta, da ne moreta več prenašati hudih davkov ter rekviriranja žita in živine v Avstriji. Kmetje v Potočah tema kupcema sicer niso prodali ničesar, posestva tudi niso hoteli zamenjati, pač pa so se prepričali, da kmetom onostran demarkacijske črte slaba prede, in so se takoj odločili za Jugoslavijo.

Obirsko. Gg. Zadolshek in Klavora iz Železne Kaple sta imela 5. t. m. pri nas shod. Posebno je dopadel govor g. Zadolskega, ki živi ob demarkacijski črti v Skofičah ob Vrbskem jezeru. Povedal nam je dosti o mizeriji v Avstriji. Hvala gubernikoma, da sta se potrudila k nam.

Bela. Tu v naših gorah se menda potepa nekdo, ki je že par ljudi spravil na oni svet. Ljudstvo se kar boji tega potepuha. Prosim, da nas oblasti rešijo te nadloge.

Dnevne novice.

Wilson bolan.

Wilson je resno zbolel na živcih. Poklicali so k bolniku njegovo hčerko. Gotovo je, da delj časa ne bo mogel opravljati svojih uradnih poslov.

Lepa jesen.

Letos imamo tako lepo in toplo jesen, da so jagode mislile, da se je zopet vrnila pomlad. Začele so cvesti in so tudi že dozorele. Te dni so se oglasile v našem uredništvu tri stranke in so nam prinesle lepih, rdečih jagod.

Velikovec. Vsa društvena naznanila se objavljajo na tabli v Narodni čitalnici.

Belska dolina. Na grizi je v naših krajih umrlo že par otrok. Ne jejte nezrelega, umazanega sadja in zelenjave! Olupite sadje, preden ga jeste!

Železna Kapla. Dne 28. oktobra bo pri nas sejm za blago in živino, kakor se je vršil pred vojno. Prodajalci in kupci, pridite!

Remšenik. Oglasil se je po več letih iz Tomska v Sibiriji Bričko Ivan, ki se nahaja pri 1. jugoslovanskem polku. Oglasil se bo še marsikdo, ki ga že štejemo med mrtve,

Železna Kapla. Dne 7. t. m. ni vozil jutranji vlak, ker se je na železniški tir privabila velika skala.

Abrije. Umrli je dne 5. t. m. tukajšnji posestnik Offner Matija, p. d. Mešive. Bil je priden in skrben gospodar. Zadnje mesece je moral ves čas ležati v bolniški postelji in veliko je trpel revež vsled bolezni. Bog bodi tolažnik zapuščenim Mešivčevi družini, rajnemu pa daj za njegovo obilo trpljenje večno plačilo!

Ljudsko zdravje.

Naše zdravje v ljudskih pregovorih.

Če ti najbolje diši, pusti najboljše jedi! Bolehni in zdravi imajo različne ure. Kar je komu v zdravlilo je drugemu v strup. Močni ne potrebuje zdravnika. V eni uri se ne zaceli nobena rana. Kdor počasi juho je, visoko starost dela. Bogate pojedine rodijo bolnike. Tavžent-roža ima čudotvorno moč. Proti smrti ni zraslo nobeno zelišče. Smrt sedi mnogokrat z bolnikom pri mizi. Velika žalost, težka bolezen. Čim več kdo pije, tembolj ga žeja. Imej mero in cilj, preveč ne jej in pij. En požirek zahteva drugega. Kadar se preveč pije in je, navadno po zdravniku iti mora se. Toplo je življenje, mrzla je smrt. Toplota ne zlomi nog, pač pa mraz. Tudi voda pogasi žejo. Kdor hoče čisto vodo piti, k studencu mora iti.

Naše prireditve.

Dne 9. oktobra bodo shodi:

v Drumljah pri Labodu,

v Ledenicah,

v Ličji vasi pri Šmiljelu,

v Št. Ilju pri Škoficah.

Tabor v Dobrli vasi.

Dne 28. sept. se je vršil v Dobrli vasi tabor. Zjutraj se je vršil obhod, na čelu orlovskaja konjenica, godba, Orlice nato zopet godba, Orli ter trobentaški zbori. Skoraj z vseh hiš so visele slovenske trobojnice. Nato se je vršila tiha sv. maša v samostanski cerkvi, ki jo je opravil g. prošt Randl, generalni vikar Slovenske Koroške. Pri sv. maši, ki sta se je udeležila tudi general Maister ter poverjenik dr. Verstovšek, je igral orkester vojaške godbe.

Po sv. maši se je vršil velikanski ljudski tabor na velikem dvorišču benediktinskega samostana. Prihitelo je na tisoče koroškega ljudstva.

Nato je g. general Maister otvoril zborovanje. Klical je na delo vse zveste Korošce. Na besede: „Prisegamo, da ob glasovanju storimo vsi svojo dolžnost v taki meri, da bo ta sveta koroška zemlja ostala slovenska“ — je cel zbor zagrmel iz enega grla: „Prisegamo“.

General Maister se je nato odpeljal z zračnim letalom v Loče na ondotni tabor. Večkrat je preletelo letalo z generalom zborovališče, rdeči listki so se usipali na zemljo, ljudstvo pa je navdušeno pozdravljalo generala Maistra, ki je v pozdrav mahal z letala.

Nato so govorili: poverjenik dr. Verstovšek, gdč. Cilka Krekova in ga. dr. Piskernikova. Pozivljali sta ženstvo, naj stori svojo dolžnost, da bomo zmagali s tako večino, da bo glasovala za Jugoslavijo tudi žena B.

Med telovadbo so se vršili pozdravi. V imenu Jugosl. kluba in posebno dr. Korošca je pozdravil tabor koroški bojevniki Smodej, ki mu je ljudstvo viharo odobravalo njegove prepričevalne besede. Med njegovim govorom se je z letalom vrnil general Maister iz Loč. V imenu Orlov je govoril br. Pirc, v imenu

dijakov jurist Krek, v imenu Primorcev g. Cergol in drugi.

Tabor je pozdravil tudi g. general Smiljanič s sledečim brzojavom, ki ga je poslal g. generalu Maistru: Do zadnjega sem upal, da mi bo mogoče, udeležiti se tabora v Dobrli vasi. Žalibog sem zadržan. Prosim, sporočite zborovalcem moje iskrene pozdrave. Spodbudite jih k trajnemu narodnemu delu. Malo potrpljenja, toda veliko dela zahteva usoda od njih, dokler se po tolikem trpljenju ne združimo za vse večne čase z našo majko Jugoslavijo. Zvesto narodno prepričanje in trdna volja Korošcev mi je porok, da se bo to zgodilo. Bog in sreča junaka!

Kom. gen. Smiljanič.

Poziv.

Častniki in častniški aspiranti (enoletni prostovoljci) — invalidi, ki bivajo v Sloveniji, naj v lastnem interesu takoj naznanijo svoj natančni naslov, čin in pridelitev v armadi ter stopnjo in način invalidnosti na naslov: Iv. Marinko, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 1.

Službe išče

OBČINSKI TAJNIK.

Zna popolnoma slovensko in nemško, je bil že 19 let občinski tajnik, ima deželnovladni izpit in bi prevzel tudi službo organista. Ponudbe na Narodni svet za Koroško v Velikovu.

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj proti plačilu od 5—6 kron na dan z vso oskrbo Peter Flets, mizarski mojster v Pliberku.

Na prodaj je nekaj metrov

finega sukna

za moške obleke — prima blago. Vpraša naj se pod šifro: Sukno, poštno ležeče, Velikovec.

DELO.

Invalid Kalisnik Simon naj javi svoj naslov Nar. svetu za Koroško v Velikovu.

Išče se

kuharica,

vešča domače in boljše kuhe, na grad Trojer v Vobrah. Nastop takoj, plača po dogovoru. Zglasi naj se pri oskrbništvu.

Razpisuje se služba

občinskega tajnika

v trgu Labod, primerna za kakega upokojenca (penzionista). Prosilec mora biti popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter voditi sam vse pisarniške posle v uradu. — Uradovanje je dnevno. Nastopi lahko takoj! Prošnje z navedbo plače je vlagati na gerentstvo v Labodu. Gerentstvo v Labodu.

Javna dražba (licitacija) občinskega lova v Kotljeh pri Guštanju

se vrši v nedeljo dne 26. oktobra 1919 ob 11. uri dopoldan v občinski pisarni v Kotljeh. Natančni pogoji najemnine se lahko vpogledajo istotam. Županstvo Kotljec.

Sirite povsod „Korošca“!